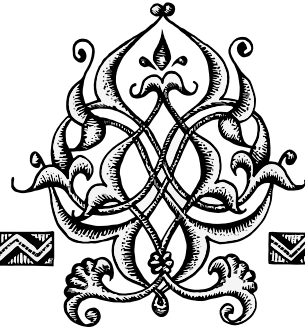

ՔԱՐՈՉԽՕՍԱԿԱՆ

Տ. ԵԱԹԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆԻ ՔԱՐՈՉԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱՍՏԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒԲ
ԿԱԹՈՒՂԻԿԷ Ս. ԷԶՄԻԱՍՏԻ ՏՕՆԻ ԱՌԻԹՈՎ

(3 հունիսի 2018 թ.)

Յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ. Ամէն

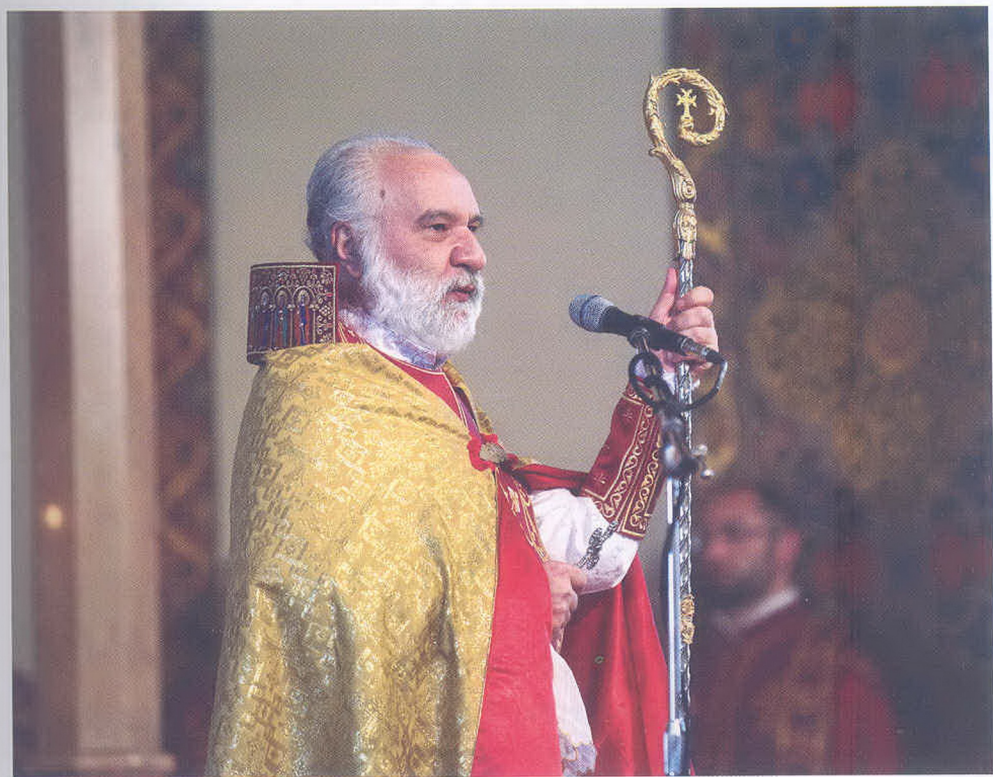
«Էջ Միածինն ի Հօրէ. և լոյս փառաց ընդ Նմա»
(Շարակնոց):

Ամեն անգամ, երբ շարականի այս տողերը լսում ենք, մեր աչքի առջեւ է հայտնվում այն տեսարանը, որ Ս. Գրիգոր Լուսավորիչն իր լուսաբաղձ աչքերով այս իսկ օրհնյալ եւ քրիստոսակոխ հողի վրա տեսավ իր տեսիլքը:

Սիրելի՛ քույրեր եւ եղբայրներ, այսօր մեծ տոն է հայ հավատացյալ ժողովրդի համար, այսօր մեծ տոն է հայ հավատացյալի հոգու համար, քանզի մենք ցնծությամբ տոնում ենք Մայր Տաճարի՝ Ս. Էջմիածնի տոնը, որը ոչ թե մի պարզ տաճարի տոն է, այլ տոնն է մեր ազգի հոգու հավիտենական տաճարի: Առաջին իսկ դարերից Հիսուսի աշակերտներն իրենց քայլերն ուղղեցին դեպի Հայաստան աշխարհ, եկան Քրիստոսի հավատքով՝ Տիրոջ հավատքը տարածելու: Եկան Հայաստան աշխարհ՝ բերելով իրենց հետ ոչ միայն հավատքը, այլեւ Տիրոջ հետ կապված կարեւոր մասունքներ: Եկան Հայաստան, քարոզեցին, քրիստոնեական համայնքներ ստեղծեցին եւ այս հողի վրա իրենց արյունը հեղեցին՝ լվանալով մեղքը: Եւ նրանց արյունն ի չիք չեղավ դարերի մեջ: Անցավ գրեթե երեք հարյուրամյակ եւ հայ ժողովուրդը կարողացավ ուժ գտնել հավատքով

ամրանալու, ազգովի մկրտվելու եւ քրիստոնյա դառնալու: Անշուշտ, այս ամենին նախորդեցին հետաքրքրական պատմություններ, որ մենք այս շաբաթվա ընթացքին Հռիփսիմյանց տոների միջոցով ի մոտո վերստին ծանոթացանք: Հռիփսիմյանց կույսերը, երբ եկան Հայաստան, քրիստոնյա լինելով եւ փախչելով հալածանքներից, եկան ու ընկան մի նոր ծուղակի մեջ: Հայոց արքա Տրդատը, տեսնելով Հռիփսիմեի գեղեցկությունը, կամեցավ կնուծյալն առնել, սակայն Ս. Հռիփսիմեն հրաժարվեց, որովհետեւ Տրդատը քրիստոնյա չէր: Արքան հրամայեց Հռիփսիմեին եւ նրա բոլոր քույրերին նահատակել: Այդ նահատակությունը շատ կարեւոր դեր ունեցավ մեր ժողովրդի ապագայի եւ Տրդատ արքայի համար, որն անընդհատ խորհելով իր արածի մասին, կարծես թե հոգեկան խանգարում ունեցավ, եւ նրա բուժումը դարձյալ երազով ու տեսիլքով իմացվեց: Ասվեց, որ Գրիգորը կարող է իր աղոթքով բուժել, իսկ Գրիգորն այդ ժամանակ խոր Վիրապի բանտում էր իր քրիստոնյա լինելու պատճառով: Եւ, վերջապես, արքայի քույրը թախանձելով համոզեց իր եղբորն ազատել Գրիգորին: Գնացին եւ տեսան, որ նա հրաշքով ողջ է, դուրս բերեցին խոր Վիրապից: Սուրբն իր աղոթքով բուժեց արքային, եւ արքան բուժված ընդունեց քրիստոնեությունը: Ոչ միայն ինքը, այլեւ ամբողջ հայ ժողովուրդը: Եւ Հայաստան պետությունն իրեն աշխարհում առաջինը հռչակեց քրիստոնյա երկիր: Սա մեզ համար շատ կարեւոր է, որովհետեւ դա տեղի ունեցավ այն ժամանակ, երբ շրջապատող հզոր աշխարհը՝ Հռոմեական կայսրությունը, արգելում էր նույնիսկ քրիստոնեություն գոյությունը: Եւ հայ ժողովուրդն այնքան ուժ գտավ, որ, ընդգրկմանալով Հռոմեական կայսրությանը, իր երկրի կրոնը հռչակեց քրիստոնեությունը: Եւ այդ ժամանակ էր, որ Լուսավորիչն իր տեսիլքն ունեցավ այս վարում՝ Իջման խորանի տեղում: Ինքը՝ Հիսուս, Իր Համբարձումից հետո մեկ անգամ եւս իջավ երկիր, իջավ մեր հողի վրա եւ ցույց տվեց այն տեղը, ուր պիտի այս տաճարը կառուցվեր: Տաճարը կառուցվեց, հիմնաքարերը ցնծությամբ դրեցին թե՛ արքան, թե՛ Ս. Գրիգոր Լուսավորիչը եւ թե՛ ողջ ժողովուրդը:

Սա պարզ պատմություն չէ, սիրելիներ՝, մեզ համար սա մեր հոգու եւ մեր ինքնության պատմությունն է: Սա մեր հայ լինելու հավիտենություն պատմությունն է, որովհետեւ Ս. Էջմիածինը ոչ միայն քարեղեն տաճար է, այլեւ հոգեղեն հավիտենական տաճար: Որովհետեւ Ս. Էջմիածինը ամեն հայի համար պարզ ուխտավայր չէ, այլ հայը, գալով այստեղ, իր ուխտը նորոգում է Տիրոջ հետ, նաեւ իր ազգի եւ հայրենիքի հետ,

«Ինքը՝ Հիսուս, Իր Համբարձումից հետո մեկ անգամ եւս իջավ Երկիր, իջավ մեր հողի վրա եւ ցույց տվեց այն տեղը, ուր պիտի այս տաճարը կառուցվեր»: (Տ. Նաթան արք. Հովհաննիսյան)

որովհետեւ Ս. Էջմիածինը խորհուրդն է հայի անկոտորում ոգեկանության եւ հավատքի: Դարեր շարունակ փորձել են նրան այդ հավատքից հեռացնել: Հիշենք ընդամենը 451 թ., երբ Վարդան Մամիկոնյանն իր զինվորների առջեւ ասաց, որ՝ «քրիստոնեությունը մեզ համար մի պարզ հավատք է, քրիստոնեությունը մեր հոգու փրկությունը է միայն, քրիստոնեությունը մեր մաշկի գույնն է, մենք քրիստոնյա ցեղ ենք»:

Քրիստոնեությունը հայի ոգուն անընդհատ ազատ պահեց եւ այդ ազատությունը դարերի ընթացքին միշտ Քրիստոսի հավատքով զորացած մնաց ու գոյատևեց: Այն ազատությունը, որ մենք մինչեւ այսօր պահում ու փայփայում ենք: Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը հայ ժողովրդի հոգեւոր կենտրոն ենք կոչում, սակայն այն հոգեւոր կենտրոնը է սոսկ, այն պահապանն է հոգու, այն պահապանն է մեր ազգային ինքնության: Եւ եթե այսօր եւս տեսնում ենք, թե ինչքան հաճախ են հանիրավի եւ ամեն կերպ, տարբեր տեղերից՝ սկսած Հայաստանի սահմաններից դուրս եւ ցավոք Հայաստանի ներսում էլ աշխատում անընդհատ հարձակումներ գործել Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին՝ մեր Մայր Եկեղեցու դեմ: Անընդհատ եւ ամեն կերպ ջանում են որեւէ սխալ, թերություն գտնել, կամ նսեմացնել նրա դերը հայ ժողովրդի կյանքում: Սրանք փորձեր են, որոնք արվում են, բայց այդ փորձերը, որ հազարամյակներով են եղել, սկսած պարսիկներից եւ դժբախտաբար մինչեւ այսօրվա մեր հայրենակիցները, իզուր են, որովհետեւ Ս. Էջմիածինն այն ամուր զնդանն է, որի վրա հազարամյակների ընթացքին միլիոնավոր մուրճեր են փշրվել, մաշվել ու կմաշվեն: Բոլորը թո՛ղ իմանան, որ իրենք այդ մուրճերն ու մուրճիկներն են, այսօր կան, վաղը չկան, իսկ Ս. Էջմիածինը հավիտենական է, ինչպես հայի հոգին: Ս. Էջմիածինը մեր հոգու կենսաբեր աղբյուրն է, եւ այդ աղբյուրը չի հատի:

Սիրելիներս, այսօր ուրախությամբ ուզում եմ ձեր բոլորի անունից մեր որդիական խոնարհությամբ շնորհավորություններն ու մեր սերը բերելու ազգիս Վեհափառ Հայրապետին՝ Ս. Գրիգոր Լուսավորչի հաջորդին՝ մաղթելով, Վեհափառ Տե՛ր, երկար արեւշատ տարիներ, քաջառողջ կեցություն, որպեսզի ձեր օրհնությամբ, աղոթքով, հայրական հորդորներով Մայր Աթոռը մնա մեր ազգի ինքնության ողնաշարը, որպեսզի Ձեր իսկ առաջնորդությամբ մեր ազգը մշտապես ազատ շնչի այս երկրի վրա՝ ազատագրված մեղքից, ազատագրված ամեն չարիքից: Թո՛ղ Աստված Ձեր գավազանը միշտ ծաղկուն պահի եւ զորավոր Ձեր ձեռքի մեջ:

Ձեզ, հոգեւոր եղբայրներս, եւս ուզում եմ սրտագին մաղթանքը բերել, որովհետեւ յուրաքանչյուրս մեր տեղում Մայր Աթոռի անդրադարձն

ենք, յուրաքանչյուրս մեր տեղում Ս. Էջմիածնի առաքելությունն ենք պահում ու տանում: Եւ թո՛ղ Աստված մեզ բոլորիս տա այն զորավոր հավատքը, որ մեր ժողովրդի վստահությունը եւ հոգին մշտապես ձգտի մեզ, որպեսզի մենք էլ կարողանանք նրանց առաջնորդել դեպի հավիտենության հանգրվանը: Եւ վերջապես մեր բոլորիս աղոթքն է, որ Տերն անսասան պահի մեր Մայր Աթոռը, մշտապես ամուր եւ հավիտենական պահի Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճարը, որն այսօր ի լուր աշխարհի ասում է, որ հայ կա, հայը քրիստոնյա է, հայն ազատ է, հայը հավատքը երբեք չի ուրանա:

Թո՛ղ Աստված մեզ բոլորիս այդ հավատքով զորացնի եւ տանի մեր երազած ապագայի տեսիլքների իրականացմանը. Ամեն:

